

arallegim

Tot comença a no ser

JORDI LLAVINA

La vocació poètica de Jordi Carrió (Barcelona, 1949) es manifesta tardanament, però ja ens ha donat uns quants títols remarcables. *Els dies que vindran* (2009) desenvolupava líricament aquest vers: “És la memòria de qui et llegeix que dona sentit al que escrius”. A *Suite Barcelona* (2011), obra d’una gran complexitat i bellesa tipogràfica (la mà del dissenyador Peret s’hi feia notar), el poeta s’empescava una història del set-cents per mostrar-nos un jo àvid de coneixement, que, a diferència del jo del llibre que acabo de consignar, es projectava enfora. Més ençà, *Fin’amor* (Curbet, 2013), tot partint del diàleg amb les belles fotografies de Maria Espous, construïa una meditació sostinguda sobre l’erotisme i l’ofici de mirar.

Per les seves característiques materials (d’una banda, el format i la qualitat del paper, la presentació tan acurada; de l’altra, el ric paratext, amb les obres de Manel Esclusa i els textos de D. Sam Abrams i Marina Garcés, flanquejant el cos dels poemes), *L’estació de Portbou* –que també publica Curbet– sembla més un catàleg artístic o un objecte d’art que no pas un llibre de poesia convencional. Els nous poemes en prosa de Carrió són encara més despulats, més essencials, que no ho eren els que ens havia donat fins ara. I, sobretot, més desesperançats, producte del desencantament que l’autor va patir un dia d’agost de l’any 2011 en veure l’estat actual de l’estació de Portbou, el lloc on Walter Benjamin va acabar els seus dies, mena de Finisterre simbòlic de la civilització occidental. Es tracta d’una poesia eminentment nominal, que lliga molt curt els adjectius.

Ja el primer poema marca, amb uns quants substantius triats, el to del llibre sencer: negror, destí, dolor, vertigen, abisme... i Història (amb l’el·loqüent majúscula capital). I, quan hi apareix un adjectiu, s’associa a un nom inequívoc: abocador universal.

El Portbou de Carrió és una reflexió fonda i descarnada sobre l’abisme de la Història i l’atzucac a què ha arribat el nostre continent durant els últims anys. Josep Maria Bricall, en la presentació barcelonina del volum, va referir-se a l’Europa descrita en els versos “com a contradicció d’uns valors que es proposen abolir la barbàrie i com a refinament de la mateixa barbàrie”. Alhora, però, aquest és un llibre valent que fixa l’horitzó de la mort, amb paraules d’una seca referencialitat: “Anar sortint de mica en mica de la vida. Et deixaràs buidar pel temps, menor el de la vida que el de la mort”. El blanc i negre espectral de les esplèndides fotografies d’Esclusa –i aquesta mena de fondària il·lusòria de les obres del vigatà– acompanya fructíferament els poemes. Carrió ha fet un exercici de severa prospecció literària: “Anar de la fronda a les arrels ocultes, dels sons als silencis, del visible a l’invisible”, gairebé com si, a la manera de Cesare Pavese, volgués donar-nos el gest definitiu, el que rubrica la frase “no escriuré més”. Es tracta del seu llibre més colpidor, el que indaga, amb més lucidesa, en “el venciment de la vida i de la mort universals”. El contrapunt del darrer poema, *Rosa de foc*, constitueix una signatura sorprenent, semblant a la del poema *Els morts*, de Parcerisas: en aquest cas, representant l’oda a la formació intel·lectual i moral de l’autor, salpebrada de noms i d’homenatges, alguns d’ells tan sensibles com el de Pasqual Maragall. ♦

L'ESTACIÓ DE PORTBOU
JORDI CARRIÓ
I FIGUEROLA
CURBET
112 PÀG. / 20 €

MANEL ESCLUSA

Lectura obligatòria per a homes

ALBERT FORNS

L’any 2003, mentre era en una festa de l’alta societat a Aspen, l’escriptora Rebecca Solnit (Bridgeport, Connecticut, 1961) va viure una situació surrealista. Enmig de la munió d’encorbatats, un senyor molt important va dignar-se a xerrar amb ella, i quan Solnit li va explicar que acabava de publicar un llibre sobre el fotògraf Eadweard Muybridge, l’home la va interrompre, venint-li a dir que segur que el seu llibret estava molt bé però que aquell any havia sortit un títol sobre Muybridge molt més important. El llibre veritablement important sobre Muybridge l’havia escrit, òbviament, Rebecca Solnit, i d’aquella anècdota –i de moltes altres arrogàncies similars– va néixer l’article *Els homes m’expliquen coses*, inspirador del neologisme *mansplaining*, la contracció anglosaxona que ha fet fortuna per descriure el paternalisme

i la condescendència amb què molts homes encara tractem les dones, sermonejant-les sobre conceptes que elles dominen molt més. Fins i tot han nascut webs per documentar-ne nous casos, on desenes de científiques i acadèmiques d’èxit denuncien el *mansplaining* d’homes molt menys preparats.

Amb la publicació d’*Els homes m’expliquen coses*, Angle Editorial ens ha donat l’oportunitat de llegir per primera vegada Rebecca Solnit en català, de qui Capitán Swing havia publicat prèviament *Wanderlust. Una història del caminar* (2016). D’aquest recull d’assajos traduït per Marina Espasa, paradoxalment, l’article que es va fer viral és potser la peça menys interessant. L’anècdota viscuda a Aspen potser va fer la volta al món, però la resta de textos del volum il·lustren encara més bé les moltes cares de la dominació masculina i encenen tots els llums per il·luminar una pandèmia que fa segles que dura i té un abast global. “Hi ha altres coses sobre les

ELS HOMES M'EXPLIQUEN COSES
REBECCA SOLNIT
ANGLE/
CAPITÁN SWING
TRADUCCIÓ DE
MARINA ESPASA
176 PÀG. / 15,90 €

quals m’agradaria més escriure –reconeix Solnit al llibre–, però aquesta ho afecta tot”.

Tothom hauria de ser feminista

Així, el segon text d’aquest conjunt d’articles, *La guerra més llarga*, vol cridar l’atenció sobre la violència de gènere als Estats Units, que cada any es cobra un miler de víctimes mortals. Solnit denuncia que els mitjans suquen pa informant de les violacions grupals a l’Índia però silencien que any rere any hi ha casos idèntics al cor d’Amèrica: als Estats Units una de cada cinc dones serà violada durant la vida, en els més de 190.000 abusos que es registren cada any. I per contrarestar-ho, Solnit assenyala que la societat no persegueix els culpables, sinó que estigmatitza les víctimes i les fa viure amb por: “Les universitats inverteixen més temps explicant a les dones com poden sobreviure als depredadors que no pas explicant a l’altra meitat dels estudiants que no han de ser depredadors”.

Solnit també analitza el cas Strauss-Khan –veu en l’abús de l’hotel de Manhattan la mateixa suficiència amb què el Fons Monetari Internacional assalta economies protegides– i utilitza el debat del matrimoni homosexual per alertar que la idea “d’unió entre iguals” no s’ha donat durant segles al matrimoni tradicional, on l’home signava un contracte de propietat tan bon punt s’endua la núvia de l’església.

“Tothom hauria de ser feminista”, deia Chimamanda Ngozi Adichie en un breu assaig publicat fa uns mesos a Fanbooks, un dels segells de Grup 62. Malgrat tot, la majoria d’homes continuem ignorant aquesta lluita, i pràcticament tots els llibres, cursos i conferències sobre el tema sempre són terreny femení, el públic convençut. Llibres com el de Solnit ens forcen a deixar de mirar cap a una altra banda, fent com si això no fos cosa nostra. Per acabar amb el sexisme, deixem que siguin elles les que ens expliquen coses. ♦